

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Decreta Provinciae Mediolanensis Svb B. Carolo Borromeo, Cardinale
Archiepiscopo, Diuersis temporibus in sex Concilijs, totidemq[ue]
voluminibus edita

Speciano, Cesare

Brixiae, 1603

Tit. VII. De Aetate et Qualitate ordinandorum, & seminario Clericorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10553

DE OFFICIO ORGANISTÆ.

Adueniente Episcopo, vel aliàs quando à modulatione organi non est desistendum.

ORGANISTA Dominicis, Festsq; diebus, Episcopum ad diuina officia aduentantem, vbi primùm pro basilicæ foribus est, decora, grauiq; organi modulatione excipiat: neque sonare desistat, quousque ad altare genibus flexis orauerit, locoq; suo sederit.

Idem præstet, cum per actis de more officij inde discesserit.

Idem dum ille Missæ sacrificium, aut Vesperarum officium solemniter celebraturus, aliove Pontificali munere perfunditur, vestes sacras induit, nec quicquam canendum à choro est.

Hoc verò omne agat semper, cum in diuinis officijs, ad quæ Episcopus conuenit organa pulsanda sunt.

DE ÆTATE ET QUALITATE ordinandorum, & seminario Clericorum.

CURATE complexa est Tridentina Synodus omnem diligentiam rationem, quam in conferendis ordinibus adhibere debeant Episcopi, ut Ecclesia idoneos Sacerdotes, & alios ministros habeant.

Sess. 23.

Pro conferendis ordinibus nihil percipiatur. Cap. I.

QUOD à Tridentina Synodo sancitum est, ne in conferendis ordinibus Episcopus, & ministri eius, quidquam etiam sponte, quauis de causa datum accipiant; id & ipse inuiolatè seruet, & à suis cubicularijs ceterisque familiaribus seruandum curet.

Sess. 21. cap. I.

Archidiaconus in quo initiati, & ordinati describantur habeat. Cap. II.

ARchidiaconus noster Cathedralis Ecclesiæ habeat intra sex menses librum, in quo diligenter describat Clericorum omnium secularium nomina; & quo quisq; ordinis gradu sit, ac deinceps reliquorum, tam secularium, quam regularium, qui Clericatum, vel aliquem ex minoribus, maioribusve sacris ordinibus assumpserit, locum etiam, & tempus.

Item etiam eorum, qui ab alieno Episcopo erunt initiati, & promoti liberque is quotannis Episcopo consignabitur. Cap. III.

QUICUNQUE Verò post hac à nobis, vel nostro permissu ab alio Episcopo etiam extra Diocesim in clericalem militiam adscriptus fuerit, vel

altiore gradum ascenderit, ad mensem ex eo die, quo ordinem susceperit, nomen suum in Clericorum librum referendum curet.

Eum autem librum idem Archidiaconus diligenter custodiat; in quem quidquid singulis annis retulerit, id Episcopo describendum dabit, ut eius libri exemplum, etiam in Episcopalibus adibus asseruetur.

Professio Religionis extet regularium, & iurent, aliter non promouentur. Cap. IIII.

Bulla edita pri-
idus Octo. 1568.
In Bul-
lar. inter
constitu-
tiones i-
stius Sū-
mi Pont.
num. 74.
fol. 1034

VT quod Pius Quintus in explicatione decreti Tridentini, quod est sessio ne Vigesima prima, cap. 2. Constituit executionem habeat, Episcopus ne clericum vllum regularem, exceptis tamen clericis Societatis Iesu, neque seculari, qui regularium more in communi vitæ disciplina sit; beneficium quod Ecclesiasticum non habeat, ordinibus sacris adscribat, nisi à superiore fidem ille attulerit, se religionis, cui adscriptus est, professionem confecisse, iuratusque affirmet, scripto manu sua subsignato, coram Episcopo se id sponte fecisse, aut ratum habuisse, illud autem scriptum in Archiuo asseruandum Episcopus curet.

Ordinandi Ecclesiæ ascribuntur, & functionum fidem afferant. Cap. V.

QUicumque aliquem Ecclesiasticum ordinem suscipit, is ut Tridentino Concilio iussum est, certæ Ecclesiæ adscribatur, in qua functiones, quas ei Episcopus præscripserit, obeat; nec verò alius eidem ordo ante conferatur, quam ipsi Episcopo fidem, testimoniumque ille attulerit, se in Ecclesia, cui adscriptus est præstitisse præscriptas sibi functiones.

Si verò aliqua de causa eodem tempore, & sacrorum Canonum permissu, plures ordines minores clerico Episcopus contulerit; eidem præscribat arbitrato suo functiones, ad vnum quemque; minorem ordinem, quem ille susceperit, pertinentes.

Episcopus qualiter Seminarium visitare, & eidem prouidere debeat. Cap. VI.

EPiscopus ipse tertio quoque mense saltem, nisi iusta causa impeditus sit Seminarium visitet, in eoque visitationis munere, adhibitis etiam, si modo ei videbitur, alijs doctis, & pijs viris, tum de magistrorum diligentia, tum de progressibus, quos & in vitæ disciplina, & in literarum studijs Seminarij Clerus habuerit, accuratè inquiret.

Idem certas Seminarij Clericis constitutiones præscribat, quas frequenti eorum conuentu in singulos menses legi curet; quò sepius repetitæ, illorumque mentibus impressæ, seruentur diligentius.

Administratio beneficiorum minoris ab Episcopo committatur, & inuentarium fiat. Cap. VII.

VT prædiorum Ecclesiasticorum conseruationi consulatur, ac simul occupationibus, vsurpationibus, alijsque fraudibus occurratur, nè clericus

qui-

quispiam minori ætate, beneficium Ecclesiasticum obtinens, cuiquam etiam quocunque sanguinis, cognationisve vinculo, vel arctissimo sibi coniuncto, illius beneficii bonorum administrationem, procurationemve, nisi Episcopi consensu, literis exarato committat.

Idem præterea Clericus, minor natu, beneficii quod obtinuerit, prædiorum, bonorumve omnium inventarium ex formula præscripta, aliquo viro adhibito, conficiat, quæ Episcopus ei constituerit. Alioquin pœnam luat eiusdem Episcopi arbitrata irrogandam.

Requisitum ordinem non suscipiens, distributiones ne recipiat. Cap. VIII.

Aliqua dignitate præditus, & Canonicus, aliisque quicumque, qui etiam ob causam, ut puta ob litem eiusdem beneficii sui Ecclesiastici, sibi illatam, contestatamve, ordinem sacrum, illi Ecclesiasticæ suæ dignitati, Canonicatuive, beneficiove annexum suscipere distulerit; ne distributionum quotidianarum, antequam illum suscipiat, particeps sit, cum debiti sui muneris, cuius causa illa debentur, partes obire, præstareve non possit.

Consultationes, & rationes seminarij, qualiter per Episcopum recipiendæ. Cap. IX.

Meminerit Episcopus, sibi Tridentini Concilij decreto omnem seminarij administrandi, beneq; gerendi onus impositum esse, quod ipse propterea sustinere, tueriq; debet etiam atque etiam diligenter ad præscriptam rationem ab Illustrissimo Domino meo in suis Concilijs provincialibus. Eorum igitur quos delegerit, consilium sequi cum non cogatur, ubi illorum sententiam de re, quæ in consultationem cadit, audierit, ipse tamen deliberet, statuat, & exequatur, quæcunq; pro sua pietate, & prudentia, quæ coram Deo potiora, atq; præstantiora esse existimaverit, ad instituti Seminarij, optimam tum conservationem, tum administrationem.

Quotannis apud se rationes administrationis supputari omnino curet: quæ in supputationem duos à Capitulo, totidemq; à Clero civitatis ex præscripto Tridentini Concilij delictos adhibeat.

Concil.
Trident.
sess. 23. c.
18. de re
form.

d. c. 18.
sess. 23.

Episcopus progressui Seminarij incumbat. Cap. X.

Is vero ex Concilij Tridentini præscripto, quibus rebus potest, aut debet omnem operam, studium, aliamq; omnem rationem adhibeat, ut sublatis ijs rebus, quæ difficultatem pariunt, seminarij institutio longè ad optima quæque progrediatur.

Catechismus Romanus seminario accuratè, & integrè explicetur. Cap. XI.

Is in omni seminario huius diœcesis perpetuus usus sit, ut Catechismus Romanus pueris, atq; adeo adolescentibus prælegatur, & explicetur quam

diligen-

diligentiſſimè. Nullaq̄ eius pars prætermittatur, cuius doctrinis eorum animi non imbuantur, vt fieri poteſt omni maximo ſtudio.

Sacri ritus, & hiftoriæ vtiles Seminario legantur. Cap. XII.

IN Ciuitatis Seminario, præter cetera, quibus, & ad pietatis exercitationem, & ad literarum doctrinam adoleſcentum animi erudiuntur, ſtudia etiam ſacrorum rituum, hiftoriæq̄, omnis Eccleſiaſticæ certis ſtatis diebus inſtituantur, quæ clericalis ordinis hominibus maximè accommodatæ ſunt ad optimam religioſæ diſciplinæ rationem.

Parochialibus præficiendi Eccleſijs, quàm apti ſint quomodo perquirendi. Cap. XIII.

DE ijs Verò Sacerdotibus, qui Eccleſiarum parochialium curationē ſuſcepturi ſunt, quærat̄ur præterea experiendoq̄, cognoscat̄ur in primis. An apti ad ſenſus percipiendos, non ſolùm, qui ad grammaticæ intelligentiam ſumuntur, verùm etiam interiores illos, ſanctioresq̄, tam ad Chriſti, Eccleſiæq̄, miſteria, quàm ad ſpiritalis vitæ modum pertinentes.

An ſermones contexere, habere ve ſciant.

An ſi quos habuerint, vnde ſumpſerint, aut quam illis contexendis, conſcribendisve rationem adhibuerint; & verò ſi quos apud ſe conſcriptos tunc habeant, eos oſtendant, atq; tradant.

An in eo genere aliquid ex tempore poſſint: tunc extemporaneo, breuiq̄, ſermone periculum fiat, quantum concionando valeant. Atque ſi tractationis quidem verbi Dei vſu peritiorem parochum Eccleſiæ parochialis, quæ committenda eſt, ratio depoſcit; examen aliqua ex parte, quæ potior examinerum iudicio videbitur, ineatur ad interrogationum normam, concionatorum examini conſtitutam.

Quærat̄ur præterea, an aliàs vnquã animarũ curam geſerint: quod ſi affirmant, tum interrogentur etiam, & vbi geſerint; & cur inde diſceſſerint.

An intelligant, quanti illud ſit, animarum curam ſuſcipere, ruruſq̄ gere-re, quæq̄ partes, ac virtutes illæ ſint, quibus bonum, vigilantem animarum curatorem præditum eſſe oporteat.

An item norint impedimenta omnia, quorum cauſa interdictum eſt, nè quis Sacramenta miniſtret, & nè quis ſuſcipiat.

An Sacramentorum, præſertim verò, quorum ille miniſter eſt, vim & naturam intelligant, atq; hæc ſigillatim in primis interrogentur.

Quæ vnuiſcuſque Sacramentorum materia, quæ forma item, & quis miniſter.

Quæ eorum efficiens cauſa, & principalis.

Quæ cauſa efficiens instrumentalis.

Quæ cauſa finalis.

Quæ eorum differentia.

Qui effectus, qui ve fructus.

Nã gra-
ue eſt in
expertos
diuinis
obſeq̄js
applica-
re. cap.
Monaste-
rijs. 19.
q. 3. Glo.
in cap.
officij
tui, de
lec. in
ver. incõ-
tinenti.

Qui

Qui eorum ritus, quæve cerimoniam.

An maximè omnium peritiam teneant audiendæ sacræ Confessionis.

Quos huius generis libros, atq; adeo summas habeant.

Tum periculum fiat quàm valde casuum conscientia vsu periti sint, quãq; tum in illis, tum in alijs id generis peritè versati, præsertimq; in Ecclesiasticis constitutionibus, quæ ad rectum vitæ vsum, populiq; Christiani mores, & virtutem pertinent.

An nouerint casus, Sanctissimo Papæ, & Episcopo, item à iure, & ab homine reseruatos.

Atq; adeo diligentius prout opus erit, de singulis interrogentur, quæ præscribuntur in forma examinandi confessarios sacerdotes.

Ultra prædicta si Episcopo videbitur, videant præterea examinatores, an aliquam sacrarum Canonum notitiam habeant, & præcipuè quò ad Tridentinum, & Prouincialia Concilia, Synodosq; diœcesanas attinet, an illi hæc norint, quæ sequuntur.

An scilicet doctrinam de præcipuis Christianæ religionis articulis, quos œcumenica illa synodus Tridentina contra hereticos definiuit.

An item, quæ de residentia præscripsit.

An quæ etiam de Parochis, parochialibusq; Ecclesijs, & de diuinorum officiorum cultu, cæterisq; eiusdem generis statuit.

An quæ præterea de Clericorum honestate sanciuuit.

An cætera denique, quæ vel ad cleri, vel ad populi disciplinam, vel ad aliarum rerum reformationem constituit, quæ parochi scire, beneq; nosse interfit.

Sequuntur aliæ perquisitiones. Cap. XIII.

EX Prouincialibus Concilijs, & præsentibus Constitutionibus sigillatim querant.

Quæ de clericalis vitæ honestate, & de parochorum officijs cõstituta sunt.

Quæ item de Sacramentorum recta administratione, quæ de Missæ sacrificio, quæ præterea de diuinis officijs.

Quæ etiam de Sacramentalibus, & quæ de festorum dierum ueneratione, quæ de Ecclesiarum cultu, quæ de scholis doctrinæ Christianæ, quæ de populi christiana institutione, morumq; disciplina, deq; alijs ad parochialis vitæ munus potissimùm pertinentibus, sancita sunt; omnibus supradictis Episcopus, vel Vicarius addant, minuantve prout, eorum prudentiæ magis opportunum visum fuerit.

Non curati sed aliter beneficiati perquirantur, vt infra. Cap. XV.

IN alijs beneficijs non curatis hæc inuestigentur.

An canonicarum horarum officium, ex Breuiarij instituto, rubricisq; rectè recitare sciat.

An doctrina, disciplinaq; omni instructus, quam ordo deposcit, quo initiari de-

tiari debet, pro beneficij, officij, dignitatisve ratione, cuius causa examen instituitur.

An peritiam item teneat functionum, quas illius beneficij, dignitatis, munerisve ratio postulat.

An teneat, quæ scitu necessaria sunt ad functiones illas, vel ordinis, vel beneficij rectè, ritèq; prestandas, etiam quæ ad rectè canendi modum, rationemve pertineant.

Atq; hæc quidem sunt, quæ ad examinis instructionem pertinent, eorum, qui aut Ordinis Sacramento initiandi sunt, aut Ecclesijs parochialibus præficiendi, quibusve beneficia conferenda.

Ad beneficium promouendi qualiter examinandi. Cap. XVI.

CUM aliquis examinatur ad aliquod beneficium Ecclesiasticum, cui providendum sit, de eo experimentum fiat, examine non solum in literarum scientia, sed etiam in cantus peritia, ad illius beneficij functiones ritè, rectèq; obeundas, tum præterea in usu, ac notitia, quam recitandis divini officij horarijs precibus habeat.

Vacante præbenda Theologali, vel Pœnitentiali quibus, & qualiter conferenda sit. Cap. XVI.

Concil.
Trid. ses.
5. c. 1. de
reform.

VBI primùm præbenda, vel Theologalis, vel Pœnitentialis vacaverit, etiam si illius conferendæ ius ad alium, quàm ad Episcopum, præterquam ad sedem Apostolicam pertineat, edictum de more proponatur, quo ad concursum evocentur, quicumque sint, qui illius muneris causa examen subire velint, aliosve nominare, qui subeant; confecto autem constituti temporis spatio, vniuscuiusq; eorum, qui illo nomine conuenerint, periculum, experimentumve in literis, ac doctrinis omni vel diligentissima percunctationum, questionumve ratione, fiat; Episcopus, adhibitis sibi pro arbitrio suo alijs peritis probisq; uiris, tum etiam de illorum vita, moribus, ætate, gradu, ordine, ceterisq; conditionibus, ad tale munus necessarijs, accuratè perquirat. Tum demum Episcopus ipse solus rebus ijs omnibus accuratè perpensis, maturè in domino deliberet, & liberè deligat quem pro conscientia suæ religionis digniorem, aptioremq; existimat, cui tale munus, tantiq; ponderis rectè committatur. Qua in deliberatione idem videat, ut quod præsertim ad pœnitentiarium attinet, cum peritiam necessariam spectarit, tum maxime vitæ innocentiam, morum gravitatem, spiritualium exercitationem, studium, & usum diuturniorem in audiendis confessionibus, exercitationem, prudentiam, ceterasq; religiosæ pietatis virtutes perpendat. Si autem, quæ potissimùm elegerit, nec verò alij cuiquam conferatur ab eo, cui ius competit.

Theologalem præbendam obtinens ad quid teneatur. Cap. XVIII.

QUICUNQUE præbendam Theologalem, vel Tridentino decreto, vel alia auctoritate, rationeve institutam in Cathedrali, collegia-

tisve Ec-

tisve Ecclesijs obtinet, is, & quæ sacrarum lectionum genera, & quibus diebus Episcopus præscripserit, ut interpretationis suæ munere fungatur, accuratè ad illius præscriptum præstet; ita ut etiam si expedire censuerit, & in seminario, & in alijs clericalibus, Sacerdotalibusve collegijs doceat. In Basilica verò Cathedrali saltem die Festo semper sacram scripturam publicè interpretetur, & exponat, nisi aliquando aliud iusserit Episcopus.

Idem ab Episcopo, aut ab alio consultus, Theologia questionibus, alijsve eius generis gratis respondeat: ceteraq; deniq; omnia præstet, quæ pro suscepti muneris ratione ab eo præstari debere idem Episcopus censuerit.

Beneficiorum per cessionem vacantium collatio, & concursus quibus negatur. Cap. XIX.

Beneficia quacunq; sint, etiam Parochialia, quæ per cessionem vacant, Episcopus ne suo, aut cedentis consanguineo, nec verò item suo familiari conferat, provideatve, ut Pij Quinti Pontificis Apostolica sanctione, in huius libri fine descripta, vetitum est. Nec verò alicui familiari propinquo-ve suo, ad illius beneficii concursum aditum patefieri permittat. Quod si aliter unquam factum erit; cum omnis collatio, & provisio rescissa, irrita, nullaq; sit, tum præterea illius Pontificiæ sanctionis pœna, eo nomine constituta locum habeant.

DE OFFICIO EXAMINATORVM.

Examinatoribus infrascriptæ designantur instructiones. Cap. I.

In Ecclesia administratione, ut necessarium ita multiplex est examinis de literarum peritia, & disciplina officium: modò namque ab episcopo, cum ad eorum, qui ordinis Sacramento initiantur, tum etiam ad concionatorum, confessoriorumq; approbationem adhibetur, tum præterea ad indagandam, perspicendamq; cleri in literarum studijs, rationem, progressionemve; ad aliaq; item multa Episcopo idem adiumento, atque Usui est: modò autem non solum de illis, qui Ecclesijs parochialibus, alijsq; curam animarum habentibus præficiuntur, illud instituitur, & conficitur, sed de ijs etiam, quibus beneficia Ecclesiastica cuiuscumque generis, vel literarum Apostolicarum, quæ formæ, Dignum, conscribi solent, auctoritate, vel alio iure conferuntur, quive ad ea præsentationis, nominationis, electionisve nomine instituuntur. Quamobrem, ut omnis quacunq; causa suscipitur, hæc examinandi ratio per examinatores, ut fieri potest, quàm rectissimè conficiatur; præter aliqua, quæ præsertim Concilio Provinciali quarto enucleatius decreta sunt, has etiam instructiones conficiendas censuimus, quæ partim ad uniuersum hunc examinandi modum pertinent, partim verò certorum examinum propriæ sunt.

Atque